

Landschappelijke inpassing nieuwbouw bij de familie Hannema aan de Ternaarderweg 1 in Hantum

27 november 2017

In samenwerking met Sjouke Hiemstra, info@sjoukehiemstra.nl

Buro Greet Bierema, Vriesburgerweg 20, 8475 EK Nijeholtpade, 0561-688920,
greetbierema@planet.nl

Inleiding

Op het erf aan de rand van Hantum wordt aan het bestaande erf een loopstal en voersilo's toegevoegd.

Het bouwblok moet aangepast worden. De richting van de nieuwe ontwikkeling gaat in principe corresponderen met de rand (cirkel) en de radiale structuur van de terpopzet. De stal wordt achter de bestaande gebouwen gesitueerd. De voersilo's komen vervolgens evenwijdig aan de nieuwe stal.

Dit alles wordt ontwikkeld achter de beeldbepalende historische boerderij uit 1874 met een rode beuk, een unieke oprijlaan en een gracht, aan de rand van de deels afgegraven terp Hantum.

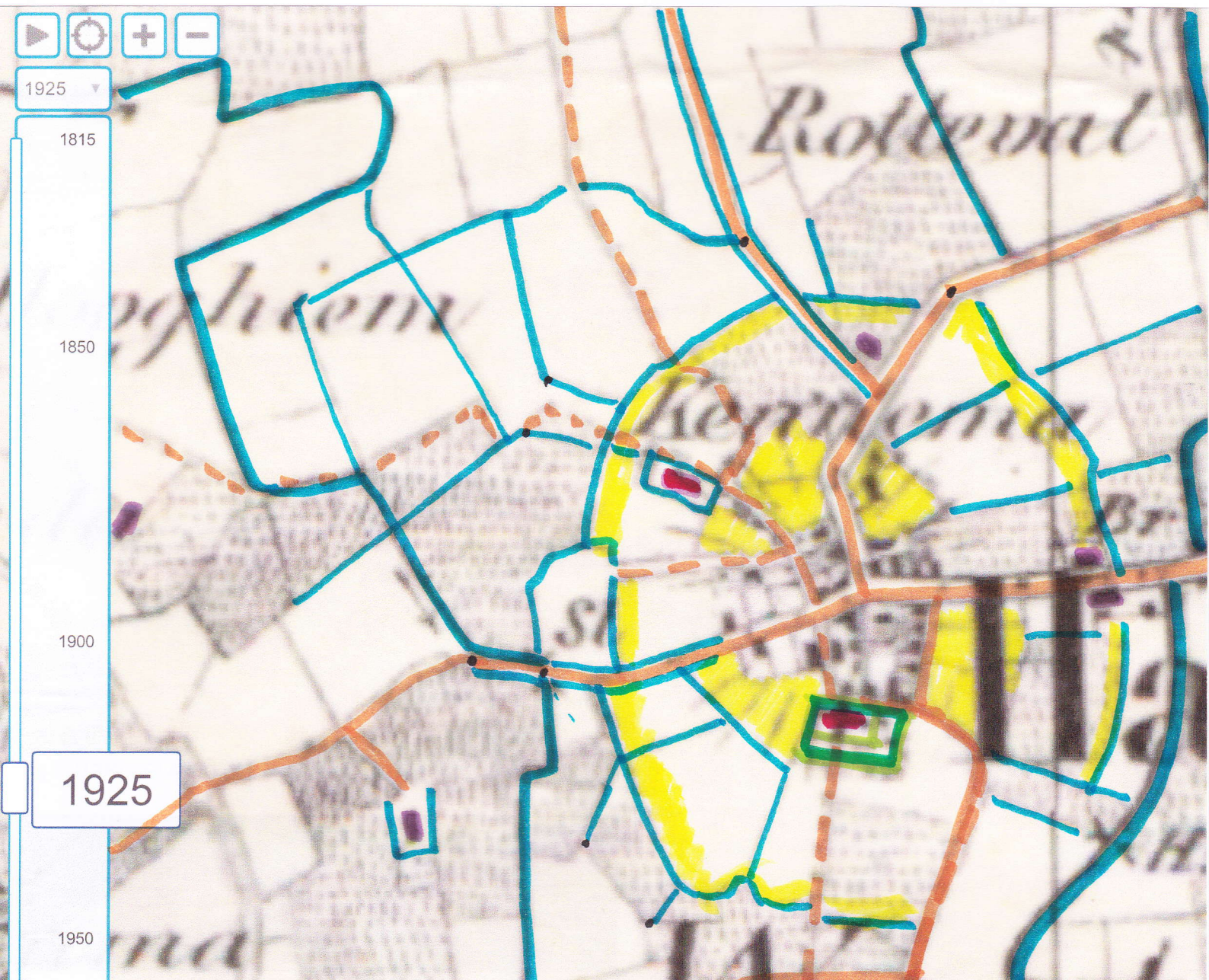
Het erf is in de huidige situatie landschappelijk ingepast aan de zuid-, zuidoost- en oostzijde. Door de vergroting van het erf zal deze opzet worden verlengd.

Deze veranderingen zullen het uitzicht van buren en dorpsbewoners beïnvloeden. Getracht is om hier zoveel mogelijk rekening mee te houden.

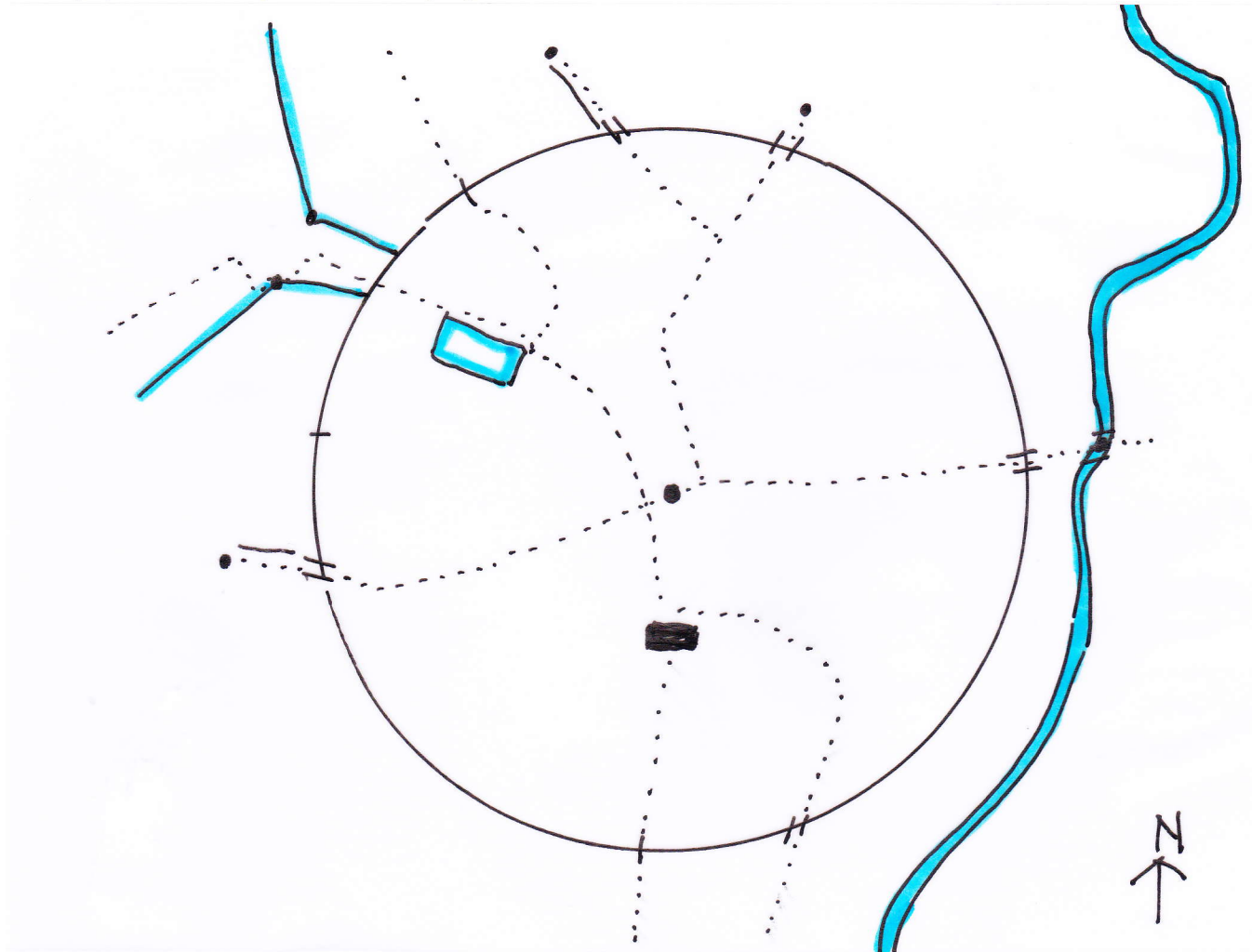

Landschappelijke analyse

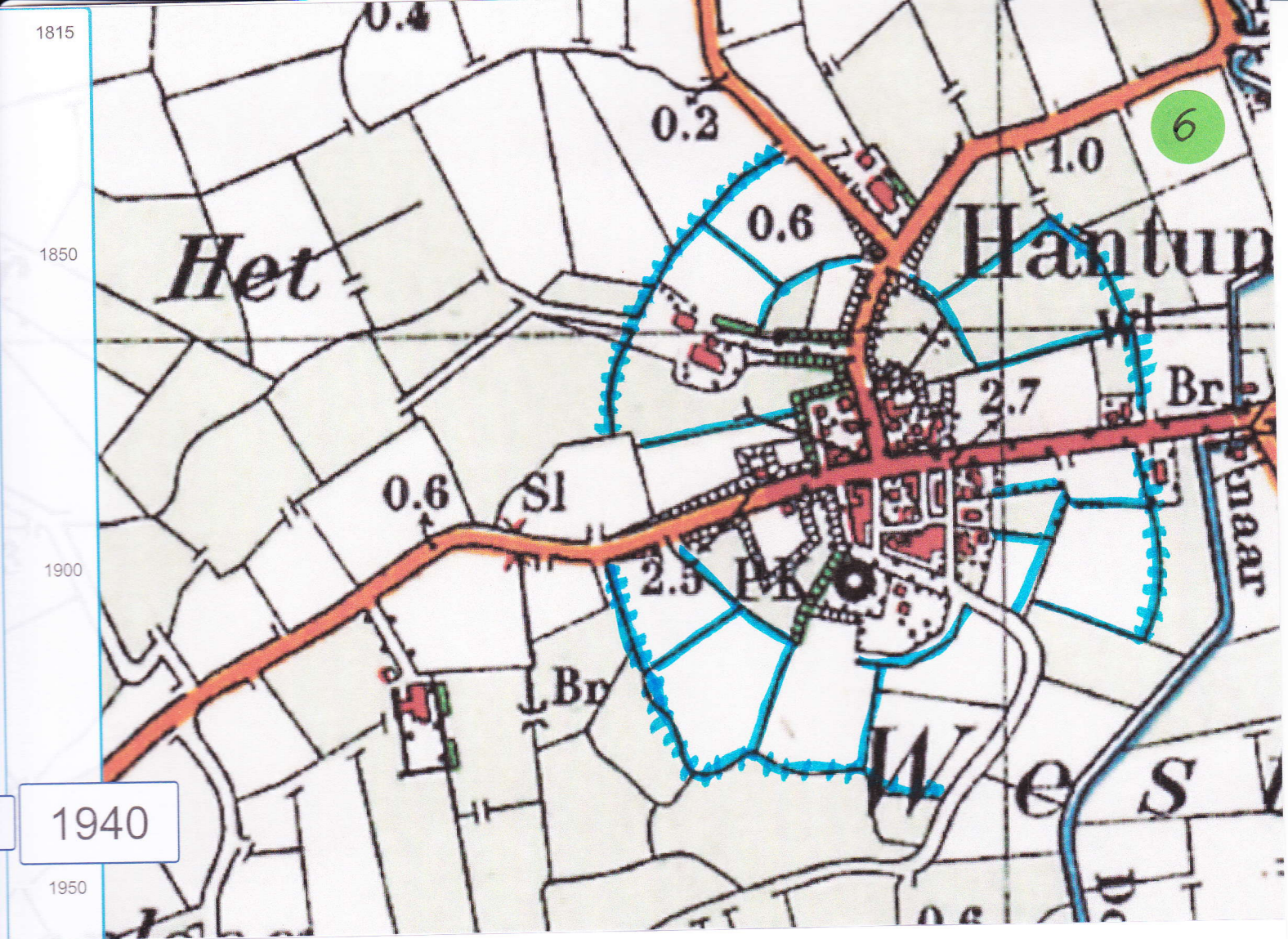
Om inzicht te krijgen in de terp Hantum en de locatie van de boerderij is de historische kaart uit de periode rond **1925** ingekleurd. Uit deze kaart blijkt de rand van de terp is te achterhalen. Het is te zien aan de nagenoeg rondlopende sloot aan de rand van de door de mens gemaakte opbollende heuvel. Inmiddels was reeds een deel van de terp afgegraven en was de terp-aarde vervoerd per schip naar elders. "Kinnemasathe" heeft in 1874 een nieuw voorhuis gekregen, betaalt uit de verkoop van die aarde. Het erf bevindt zich binnen de rand van de terp, aan de noordwest zijde. Alhoewel er vijf toegangswegen zijn, lag het erf aan twee kerkpaden. Niet de kerk staat in het midden op de terp, maar het café. Naast de boerderij van Hannema, zijn er nog drie andere boerderijen binnen de rand van de terp gebouwd. Het radiale slotenpatroon/kavelpatroon bevindt zich in Hantum binnen de 'ringsloot' en buiten de rand.

De terpopzet uit 1925, vereenvoudigd getekend

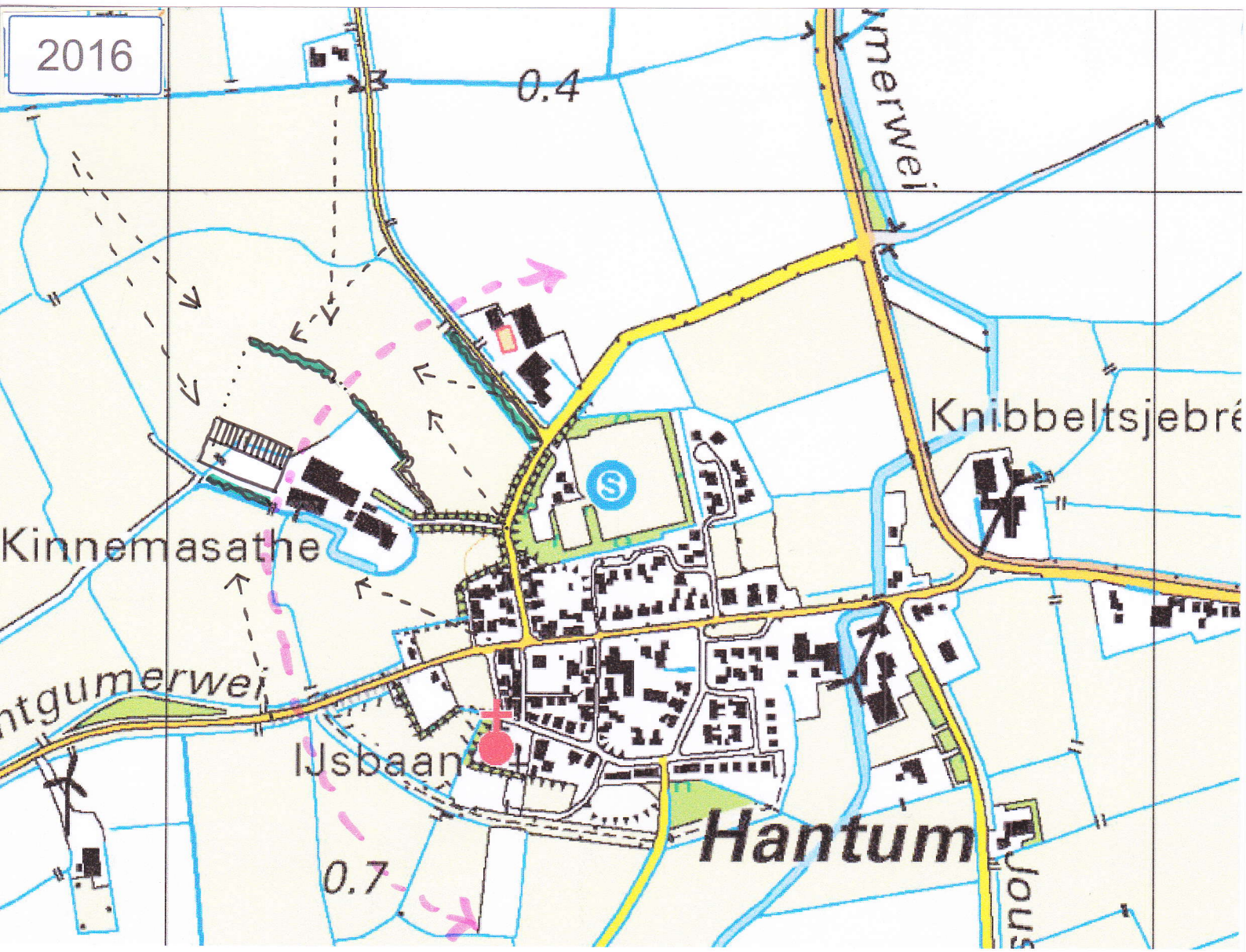
Op de kaart uit **1940 (volgende bladzijde)** bestaat de ringsloot nog voor een deel (blauw ingekleurd). Wat op deze kaart is aangegeven, zijn de afgravingen aan de noord- en westzijde, waardoor er diverse steilranden ontstonden. De terp is verminkt. Alle bebouwing werd gehandhaafd. De kerkepaden zijn verdwenen en de inrit naar de boerderij werd verlegd. Het talud van de 'dijk' naar de boerderij werd ingeplant met iepen en esdoorn. Deze unieke laan vergrootte de allure van het erf. Ook de steilranden van de Ternaarderweg werden zo behandeld, zodat de noordzijde van de terp een zeer groen uiterlijk kreeg. Het boerenerf "Kinnemasathe" werd in eerste instantie omgeven door een gracht en aan de binnenzijde stonden iepen. Bij het voorhuis, dat op het centrum van de terp is gericht, staat een rode beuk. In het huidige achterhuis van de boerderij is in verband met het hoogteverschil te zien dat deze aan de rand van de terp is gebouwd. Als gevolg van de bouw van een nieuwe (verplaatste) schuur moest de gracht achter worden gedempt. Het erf kwam vervolgens tot aan de oude 'ringsloot'. Op de kaart is ook een 'binnenringsloot' te zien. Deze sloot werd aanleiding voor een wandelpad met linden aan de zuidzijde van Hantum. Dit is op de kaart van Google Maps te zien. Het erf van Hannema breidde zich uit binnen het radiale patroon van de terp en binnen de 'ringsloot'. De mestzak en een nieuwe toerit kwamen er buiten. De sloot tussen de boerderij en de Fetsewei is gedempt.

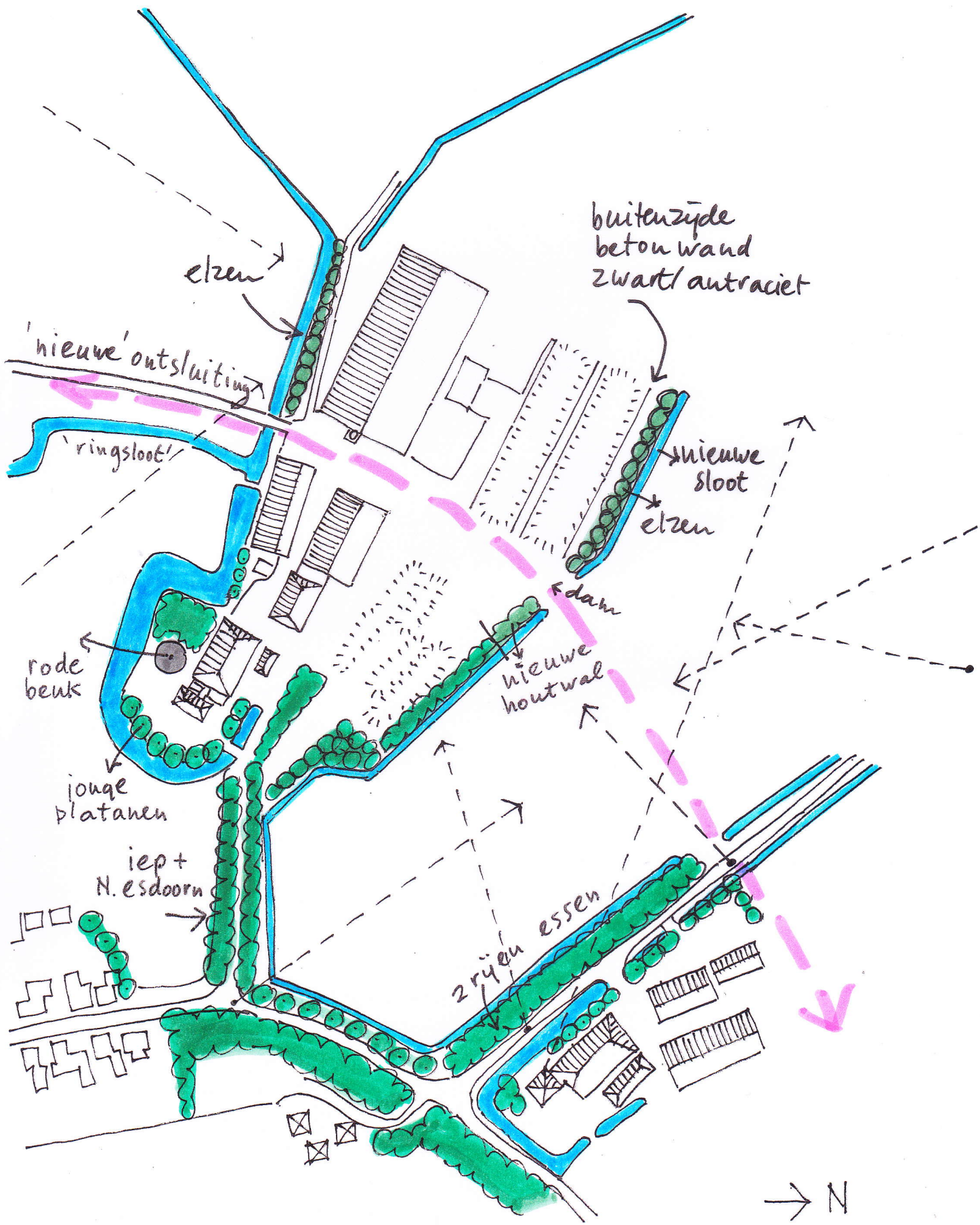

Google Maps Ternaarderweg 1

Op de bijgevoegd kaart uit 2016 wordt aangeven hoe de verruiming van het erf gaat plaats vinden, in relatie tot de kern Hantum. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het patroon van de 'ringsloot' en het slotenpatroon. De nokrichting van de stal komt overeen met die van de boerderij. Het erf ligt aan de westzijde aan de rand van een grote open ruimte; aan het effect daarop wordt aandacht geschonken. Het uitzicht van de burens is meegenomen in het plan. In ieder geval krijgt de nieuwe stal geen witte windveren, zodat het als groot volume van ver af gezien, minder aandacht vraagt. De wanden van de nieuwe voersilo's worden 3 meter hoog en behoeven voor de constructie geen grondwal. De hoogte en de witte kleur van deze betonwanden worden aan de zichtzijde zwart of antraciet geschilderd. Het verschil tussen buiten en binnen de 'ringsloot' geeft de aanleiding om te kiezen door een verschil in plantwijze, soort beplanting en door een verdraaiing in de richting. In de toekomst zal de donkere wand van de silo achter de beplanting wegvallen.

→ N

27 november
2017

Het plan nader toegelicht

Het nieuwe volume van het erf is net zo als de boerderij ongeveer gericht op het midden van de terp. De bestaande erfbeplanting langs de bestaande voersilo's wordt verlengd tot aan de ring / voormalige rand van de terp. Deze beplanting is een dichte houtsingel met een mix aan streekeigen soorten. In de korte verlenging komen Noorse esdoorn, els, struikwilg en veldesdoorn en een strook van 3 meter breedte. Het gat in de houtsingels ligt op de ring en is een dam naar het weiland. Buiten de ring komen aan weerszijden twee stroken met elzen. De jonge struiken, veren genoemd, worden op 1 meter afstand van elkaar geplant. Ook hier is de doelstelling om een gesloten wand te ontwikkelen.

Een nieuwe sloot is noodzakelijk in verband met de toename aan verharding, maar versterkt ook het radiale patroon en vormt een goede grens tussen houtsingel en grasland.